

Liburutegi digitalak: sarrera, tipologia eta zenbait esperientzia

Karmele Artetxe

k.artetxe@ueu.org

Aurkibidea

- Terminologia eta definizioak
- LDen oinarrizko elementuak
- Zerbitzuak eta erabiltzaileak
- LDen erronkak
- Liburutegi Nazionalen LDak

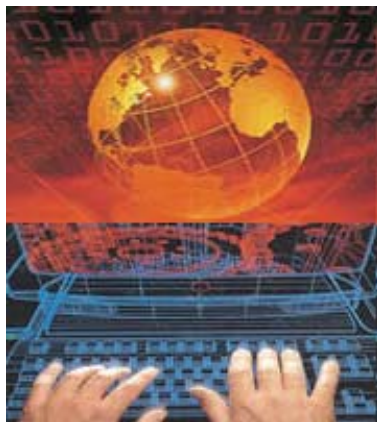
Liburutegi elektronikoa

Objektu fisikoa

Liburutegi birtuala

Kokapena

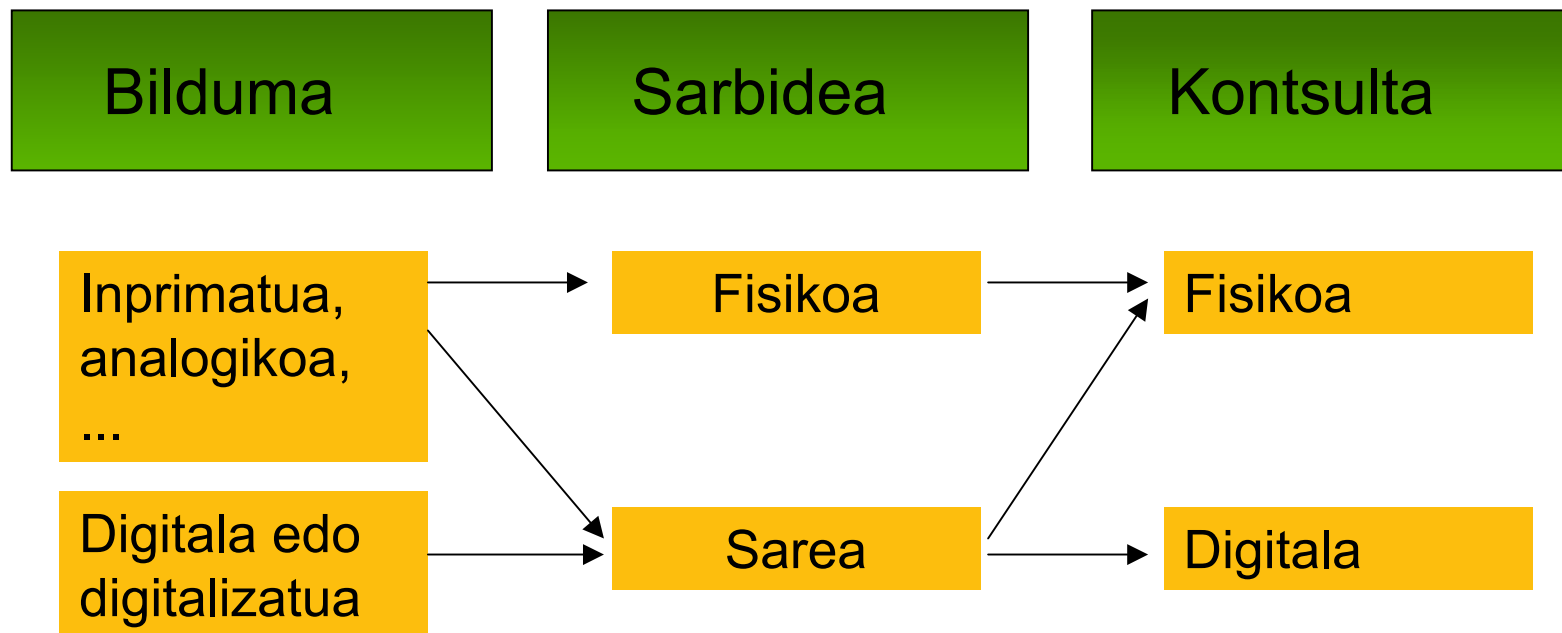
Liburutegi digitala

Informazio sistema
(objektuak,
kokapena,
pertsonek,
zerbitzuak...
biltzen ditu)

e- ?

Liburutegi hibridoak

With nature, human and informaion

About dibrary

01 What is Dibrary?

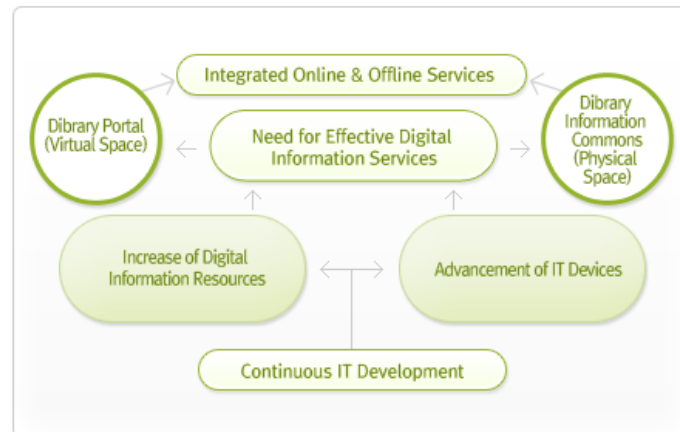
Overview

Dibrary is a new name for the digital library of the National Library of Korea, which harmonizes **nature**, **humanity**, and **information**.

Dibrary is the world's first hybrid library combining digital and analogue ideas. Dibrary consists of **"Dibrary Portal,"** a virtual space, and a physical service space called **"Dibrary Information Commons".**

Vision

- ▣ Dibrary pursues for the integrated linkage and exchanges of high quality digital information resources with diverse domestic and foreign information organizations.
- ▣ Dibrary pursues for an open platform to enable the access and sharing of knowledge and information resources, and voluntary participation of users.
- ▣ Dibrary pursues for an open space with advanced IT facilities.

“An organization, which might be virtual, that comprehensively collects, manages and preserves for the long term rich digital content, and offers to its user communities specialized functionality on that content, of measurable quality and according to codified policies” (DELOS)

[Liburutegi digitala eduki digitalak bildu, kudeatu, gorde eta zaintzen dituen antolaketa birtuala da, bere erabiltzaile komunitateari edukien gaineko funtzionalitate espezializatuak eskaintzen dizkiona, funtzionalitate horien kalitatea neurgarria izanik eta finkatutako arauen arabera]

[la] “biblioteca digital es un sistema de tratamiento técnico, acceso y transferencia de información digital, estructurado alrededor del ciclo de vida de una colección de documentos digitales, sobre los cuales se ofrecen servicios interactivos de valor añadido para el usuario final” (Tramullas, 2002)

[liburutegi digitala informazio digitalaren tratamendu teknikoa, sarbide eta transferentziarako sistema bat da, dokumentu digitalen bilduma baten bizi zikloaren inguruan antolatutakoa, erabiltzaileari balio erantsiko zerbitzu interaktiboak eskaintzen dizkiona]

“Las bibliotecas digitales son sistemas que proveen a una comunidad de usuarios el acceso coherente a un gran depósito organizado de información y conocimientos, con recursos electrónicos y capacidades técnicas asociadas para crear, buscar y usar la información. El contenido incluye los datos, metadatos que describen varios aspectos de los datos -por ejemplo: representación formal, autor, dueño de los derechos de publicación, etc.- y metadatos que consisten en enlaces o relaciones con otros datos u otros metadatos, que pueden ser internos o externos a la biblioteca digital”
(Cabrera, 2005)

Castellano | Euskera | English

Buscar en DSpace

Listar:

- Comunidades
- Títulos
- Autores
- Materias
- Fecha

BIENVENIDO A EMD, MEMORIA DIGITAL VASCA – EUSKAL MEMORIA DIGITALA

EMD es un repositorio de acceso abierto de fondos digitales sobre cultura vasca que la Fundación Sancho el Sabio Fundazioa produce, adquiere o conserva en su sede de Vitoria-Gasteiz.

Buscar

Entre el texto a buscar en DSpace.

Registro de usuario:

- Mi DSpace
- Alertas
- Editar perfil

Comunidades en DSpace

Elija una comunidad para visualizar sus colecciones.

→ Memoria Digital Vasca

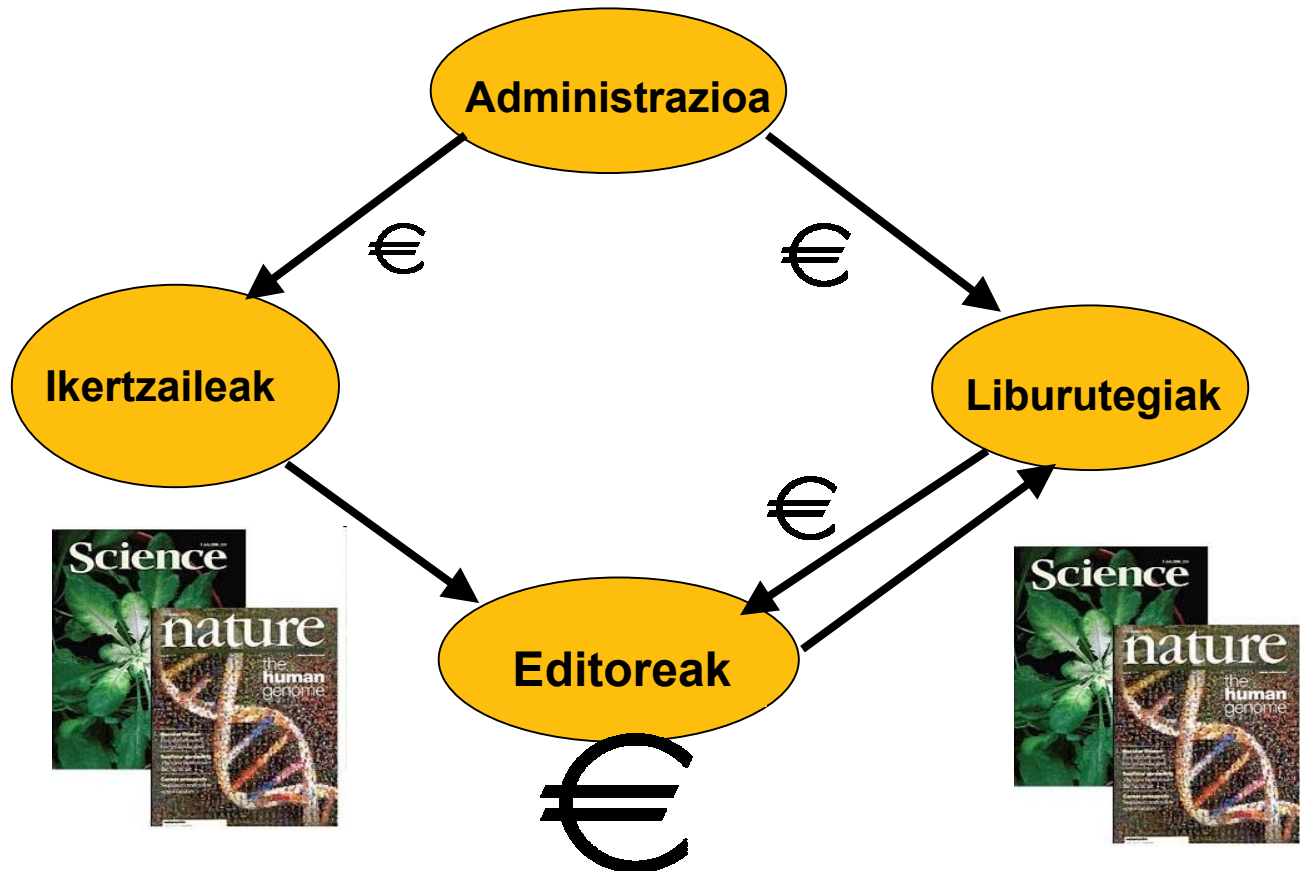
11 de julio

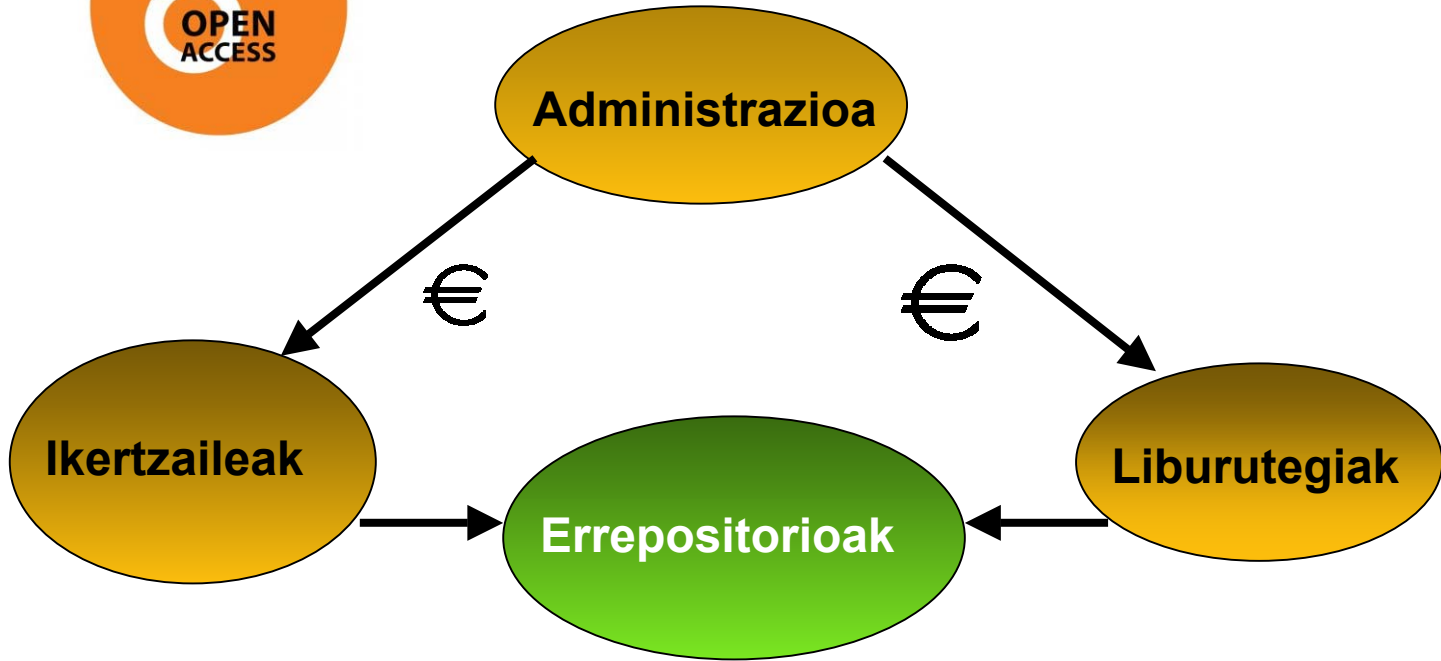
10/07/2009
[Visitas guiadas a la nueva sede de la Fundación](#)

02/07/2009
[Inauguración de la nueva sede de Sancho el Sabio \[fotos\]](#)

Komunikazio zientifiko tradizionala

Sailkapena

- Materialak digitalizatzen dituztenak liburutegi digitalak (adb. Gutenberg proiektua, Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, etab.)
- Objektu digitalak (*born digital*) dituzten errepositorioak. Motak:
  - Tematikoak (adb. Artxiker)
  - Instituzionalak (adb. Sancho El Sabioren EMD)
- Digitalizatu+Digitalak (adb. Gallica, Biblioteca Digital Hispánica,...)

Oinarrizko elementuak

1. Objektu digitalak eta bilduma
2. Azpiegitura teknologikoa
3. Kudeaketarako sistema

Oinarrizko elementuak

1. Objektu digitalak eta bilduma

- Motak
  - Digitalizatuak: Eskuizkribuak, liburuak, aldizkari zientifikoak, argazkiak, partiturak, etabar.
  - Sortzez digitalak (*born digital*): Web-ak, aldizkari elektronikoak, liburu elektronikoak,...
- Katalogazioa: nazioarteko arauak bete

Oinarrizko elementuak

2. Azpiegitura teknologikoa:

- LDaren motorea da
- Erabakiak hartu:
  - Digitalizazio prozedura
  - Dokumentuen identifikazioa (PURL, DOI...)
  - Kontserbazioa eta zaintza
  - Interfazeak (sarrerakoa, bilaketak,...)
  - ...

Dokumentuen identifikazioa

- Ekimen desberdinak (URN, PURL, BICI, SICI, DOI)
- Helburua: dokumentu digitalak, edozein motatakoak, modu bakar baten identifikatzea
- DOI estandarra zabalduena
  - AEBn sortua
  - Kode alfanumerikoa da
  - Objektua identifikatzen du, ez URLa

Oinarrizko elementuak

1. Objektu digitalak eta bilduma
2. Azpiegitura teknologikoa: motorea
3. Kudeaketarako sistema
  - LDko elementuak kudeatu: objektuak, metadatuak eta bildumak.
  - Erabiltzaileen zerbitzuak kudeatu
  - Estandarrak erabiliz, beste aplikazio batzuekin integratzeko ahalmena (DC, Z39.50, OAI-PMH...)

Zerbitzuak eta erabiltzaileak

- LDen abantailak: irisgarritasuna, gertutasuna, 24/7, informazioa berreskuratzeko sistema hobeak,...
- Erabiltzailearengan zentratutako zerbitzuak:
  - Alertak
  - Apal propioa
  - Hobespenak
  - Bilaketen historia
  - Ideiak eta iradokizunak bidaltzeko aukera
  - etab.

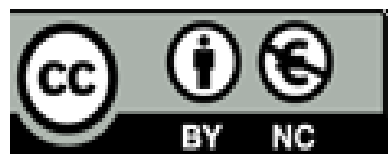
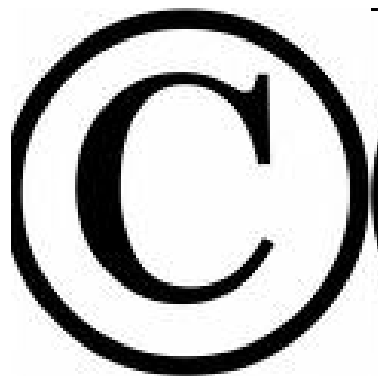
Liburutegi digitalen erronkak

- Interoperabilitatea
- Egile eskubideen kudeaketa
- Kontserbazioa eta zaintza

Erronkak: interoperabilitatea

- Interoperabilitatea: sistema eta software-en arteko elkar ulertzea eta datuak elkartrukatzeko gaitasuna.
- Oinarria: estandarren erabilera
  - Dokumentuen formatuetan (adb. PDF, JPEG)
  - Metadatuetan (adb. DC, XML)
  - Informazioaren berreskurapen eta komunikaziorako protokolo estandarrak (Z39.50, OAI-PMH)

Erronkak: egile eskubideen kudeaketa

Erronkak: kontserbazioa eta zaintza

Liburutegi Nazionalen LDak

The screenshot shows the Gallica website interface. At the top left is the BnF logo, and at the top right are navigation links: Home | Français | Español | Português | Accessibility | help | contact |. The main header features the Gallica logo and the text "Digital library".

Gallica actuality
today, 688,441 documents,
256,041 text mode

BnF 671,653 from BnF collections
4,700 from partner libraries
12,088 from e-distributeurs
[More](#)

Search

[Go](#)

For an exact search [Advanced search](#)

Explore

[La presse quotidienne](#) La Croix, le Figaro, l'Humanité, le Temps... [Discover](#)

Some suggestions

- A character**
Lacenaire
- A work**
Le Code civil
- A topic**
Le Positivisme
- A place**
Suez
- An event**

Feature collections

Le temps retrouvé
Gallica
Marcel PROUST
[Discover](#)

Custom use
Assemble your own digital library and tag your documents
[Sign in](#)
create an account

New on Gallica
Documents recently made available:
> 4162 this week
> 10565 this month

Blog

Focus on ...

Epilogues

FLEURS DU MAL
PAR CHARLES BAUDELAIRE
PARIS
MAISON FAYARD ET DE BIÈVRE
1900

Bibliografia (oinarrizkoa):

Cabrera, A. M. eta beste (2005): “Las bibliotecas digitales. Parte I. Consideraciones teóricas” *ACIMED*, 13.2. http://eprints.rclis.org/4135/1/Bibliotecas_digitales.pdf

Candela, L. eta beste (2008): *The DELOS Digital Library Reference Model-Foundations for Digital Libraries*, Delos, 0.98 bertsioa. http://www.delos.info/files/pdf/ReferenceModel/DELOS_DLReferenceModel_0.98.pdf

Luzuriaga, G. (2007): “Liburutegi digitalak” *Jakin*, 160, 13-46.

Luzuriaga, G. & Kerexeta, R. (2009): “Euskal liburutegi digitalak: 2007-2009” *Jakin*, 172, 11-46.

Méndez, E & Malo de Molina. T. (2009) [argitaratu gabe]: *Curso: planificación y gestión de bibliotecas digitales*, Sedic-ek Madrilen 2009ko ekainean antolatutako ikastaroko materiala.

Térmens, M. (2006): “El DOI: el “Gran Germà” de la comunicació científica” *International Microbiology*, 9, 139-142.
<http://www.iec.cat/1jcrc/TermensMDOIcatala.pdf>

Tramullas, J. (2002): “Propuesta de concepto y definición de la biblioteca digital” in *III Jornadas de Bibliotecas Digitales : (JBIDI'02): El Escorial (Madrid) 18-19 de Noviembre de 2002*, Madrid: Universidad Politécnica de Madrid eta Grupo de Ingeniería del Software, 11-20.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=957732&orden=22458&info=link>

Tramullas, J. (2007): “Bibliotecas digitales” in *VI Seminario de Centros de Documentación Ambiental y Espacios Naturales Protegidos, Oleiros (Spain), 27-29 May 2007*. [Conference Paper] <http://eprints.rclis.org/13047/1/oleirosbd.pdf>

Vállez, M. & Marcos, M-C (2009): “Las bibliotecas en un entorno Web 2.0” *Hipertext.net*, 7. <http://www.hipertext.net/>